

KIADÓ HIVATAL:
Szikes Antal könyvnyom-
dája, hova az előfizetés
penzék, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitott térben egy
or közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 5 frt. — kr
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSEG.
Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szerelmi kr
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

E I Ő r e l

Előre! Ez legyen minden kor, minden téren jelszavunk. Ez legyen különösen most. Ez legyen célunk és pedig megsokszorozott erővel.

A haladás mindenkor megtermi jó és üdvös gyümölcsét.

Magán életünkben mindig csak arra kell törekedni, hogy előbbre s előbbre haladjunk; iparkodunk kell minden oly dolgot a haladás terén elsajátítani, melyet a tapasztalat szükségessé tesz, korrektnak jelölt meg s üdvösnek bizonyított. — Haladunk kell a korrall; haladunk kell mindenben: műveltségben, iparban, kereskedelemben, gazdaságban stb.

Haladunk kell, hogy versenyképesek legyünk.

Hogy pedig a magán élet terén haladassunk, szükséges és végeredményében nagy fontosságú a haladás közéletünkben.

Haladunk kell a közélet terén, mert e téren nagyon, de nagyon hátra vagyunk, elmaradtunk és haladunk kell e téren különösen, mert ha itt haladás mutatkozik, ez a haladás a magán élet fejlődését fokozza, elősegíti, önkéntelen is fejlődésre ösztönzi az ipart kereskedelmet és földművelést. A közélet terén való fejlődés hatalmas rugója a magán élet terén való haladásnak.

Hogy közéleti állapotaink felől mily véleményt táplál más, aki nem nagyító üvegen vizsgálja közügyeinket és ennek fejlődését, — annak bizonyítására hozzuk fel az alábbi szigorú, de igaz kritikát.

Békés vármegye monografiájában Dr. Gaál

János orsz. gyűl. képviselő, a többek között ezeket mondja: „Sajnos, a községek minden nagyságuk mellett is csak *parasztközségek*, melyekben a városi élet fejlesztése iránt kevés az érzék. Némelyiknek négy jegyzője van, kik egymásközt a munkát felosztják, a közigazgatási teendőket az vállalja magára, akiben legtöbb az önállóság, aki tekintélyt tud gyakorolni, és aki ezen a téren a paraszt bíróban jelentkező, voltaképp beszámíthatatlan főnök mellett viszi a szót és intézi a község ügyeit.“

Ezen jellemző és tagadhatatlanul igaz megjegyzésével a monografia a többek közt Szarvas városára is célzott, városunkra süttötte a szégyen bélyegét.

Igen nagyot mondunk: a szégyen lemoshatatlan bélyege lett reánk süttve. És ez csak a közel múltban az 1892-ik évben mondatott rólunk; akkor, midőn a haladás, fejlődés más vármegyében fölreismerhetlenül már régen utat tört magának.

Egy 24 ezer lakost számláló községről, melyben hatalmas élet-erő lüktet, amely tekintélyes intelligenciával, gazdag földműves és elegendő nagy számú iparos osztálylyal bír, ilyen mondani csak akkor lehet, akkor szabad ha tiszta igazság adja az alapot arra, — e nélkül ezt mondani rágalmaszás volna.

Ki lett mondva, mert a tiszta valóság, a száraz tény maga megadja hozzá a szabadságot, a jogot.

És reprodukáljuk egyszerűen azért, mert azóta egy lépéssel sem vagyunk előbbre, és azért, hogy egyszer már vegyük észre magunkat és ébredjünk fel a tétlenségéből.

Községi adminisztratióink lassúságát, hiá-

nyosságát, ferdeségeit: egyszóval zülöttségét a sivar való legigazabb színében tüntetik fel mindazon tények, mindazon intézkedések, melyek közéletünkben nyilvánulnak.

Azok a közéleti dolgok, — amelyek napról napra jelentkeznek, s amelyek a mai kor feltogását sokszor mélyen sértik, — épen nem igazolják a korrall való haladást; hanem igenis jelentik az eddigi osdi, a mai közigazgatás szellemének nem csak egyáltalán meg nem felelő, de minden ágazatában káros praxisnak fentartását, azt t. i. hogy legyen bármily üdvös és hasznos dolog az, mely kivitelre vár, — a krajczároskodás miatt hajótörést szenved és marad a krajczároskodás elve miatt végrehajthatatlanul minden, ami városunkra nézve igen becses, sokszor égetően szükséges, és gyakran törvényes alapon nyugvó, törvényes kötelezettségű.

Közéletünk terén indító elem nincs, vagy ha van is ritkán nyilvánul. Közügybeli indítványnak, kezdeményezésnek mindig onnét, azoktól kell jönni, aki a közigazgatás terére hivatásból lépetek akinek a közbizalom kezébe tette le a jogot, a hatalmat azzal a célzattal, hogy a közügyek terén a város érdekében, intézkedjék.

Azok, akik után ma napság a többség (sajnos, hogy így van) megy a maguk tehetetlenségének önkéntelen bevallásával mintegy azt látszanak mondani, hogy mind azt, ami megvalósításra várt, a múltban mások, az okosabbak megvalósították, ennyi elég lehet Szarvas városának, ez kielégítheti a város közönségének legnagyobb igényeit is, — többre mi nem vállalkozhatunk, mert mi sem felfogni,

T Á R C S A.

Egy foglalásom.

(Humoreszk.)

Irta: Dr. Nagy Sándor.

Rekkenő meleg nyári napon azt mondja a princzipálisom:

„Hallja maga, hogy is hívják, bojtár! Vegye a kalapját meg a kis göresös nádpálcáját, odalenn várja a végrehajtó kocsiával, egy árverésre kell menniök. Egyebbiránt a többit megtudja az iratokból.“

Azzal elém tett egy óriási csomó aktát. Súlyban becsültem vagy öt kilóra.

Szépen, szelíden két kézzel eltoltam magamtól a rettenetes csomót, az irnok felé:

„Hallja maga, hogy is hívják, irnok! Vegye a kalapját, (botja nem volt) siessen le a végrehajtóhoz. Valahol valamikor valamit valakivel tenni kell. Bővebb információt ad ez a csekélység. Ehun van, ni!“

A munka eltolás — pardon, — megosztás — elvénél fogva az imigyen apostrophált irnok éppen a rangfokozaton egy lépesóval lejjebb gubbaszkodó másodirnokhoz akarta expedálni az átkozott aktákat, mikor a princzipálisom egyszerre véget vetett a nagy munkakedv okozta versengésnek. Odafordult hozzám:

„Csak legjobban szeretem, ha Ön megy. Nem közönséges eset, nagyon veszedelmes végrehajtás... Sicherre veheti, hogy már a határban vasvillával fogják üdvözölni. Nem akarom az irnokra bízni.“

Természetesen — gondoltam magamban hamleti világfájdalommal. Nagyobb passio a princzipális úrnak

ha az ügyvéd jelöltjét ütök agyon, mintha az irnokát, mert köztudomás szerint az ügyvédjelölt több fizetést kap ellenben kevesebbet dolgozik.

Az okozta pedig az én nagy elkeseredésemet, hogy a mai délutánra már megcsináltam a programot — másképen; a főnököm szokás szerint a délutáni alvás után elmegy hazulól. Én majd akkor elkezdtem a délutáni alvást — napestig. Kellemesebb, mint vasvillásokkal párbajozni. Este aztán végig sétálni a corsón (I) hol csak féllábnyi magas a pór vagy beülni a süresarnokba, hogy kipihenjem a nap fáradalmaim.

Alvás, séta, sör, pihenés — egyszerre füstbe ment, mint a szappanbuborék, mikor a kiméletet nem ismerő, kegyetlen szellő szétveri.

Rettenetes andungom volt, hogy baj lesz, pedig régi classicus költők megirták már, hogy „andung macht alles.“ Különösen rosszak voltak az első jelek: a kocsi előtt az egyik ló úgy sántított, mint egy legmodernebb gígerli, a kocsi részeg volt, mint egy diszuo, a végrehajtó roskedvű és dühös, mint egy oroszlan. Ennek aztán az volt az eredménye, hogy a lovak olyan lassan mentek, mint egy helyi érdekű vasút, bő alkalmat nyújtva a nap ő felségének, hogy a koponyáinkon lő — kísérleteket tegyen, minél hosszabb ideig; a kocsi lármozott egész úton és erőnek erejével brudert akart inni csizmaszárból kivett törköly pálinkával. Végrehajtó uram meg szidta az ügyvédek, mint a bokrot. Mikor pedig megnyugtattam, hogy én a birói pályára szándékozom lépni, hirtelen köpönyegfordítással hasonló jó kívánatokkal kezdte tractálni a magyar igazságszolgáltatás jelenlegi különösen pedig jövődö közegeit.

Pár órai kitünő utazás után elértünk dicső rendeltetésünk helyére. Ha volna kéznél egy utirajzos

könyv, a t. olvasó számára szívesen kiírnám, hogy milyen utunk volt. Milyen kék volt az ég, milyen zöld a föld, hány ökröt, lovat, tehenet, disznót, birkát, kanászt, pástort, libaörzöt láttunk, hogy sivitottak, bögtek, füttyültek, tilinkóztak — már t. i. kiki a maga módja szerint — stb. Így csak annyit mondhatok, hogy délibábot nem láttam. A kilátásba helyezett vasvillásos barátságos fogadtatás elmaradt, kocsiunk egyszerre megállott az áldozatul kiszemelt kis rongyos viskónál.

Kötelességemnek tartom még köztudomásra hozni saját reputációim érdekében, hogy útközben az irnokát áttanulmányoztam; ami magyarul annyit tesz, hogy az első löpöt átfordítottam, ahonnan meg is tudtam, hogy egy süldő malacot meg két véka árpát kell árverés alá bocsátanom. Vallásomnál fogva amúgy is gyűlöltem az élő malacot; rituális ellenszenvem ezentul az árpára is kiterjedt.

A végrehajtó kirugta, illetve berugta a kaput és gyakorlott vizsga vizslaszemekkel szénézve a szük udvaron azonnal constatálta, hogy hült helye a süldő malacznak.

A pitvarból félig paradicsomi öltözetben — illetve öltözet nélküliségben, mélyen decoltált, nem épen szalonképes állapotban egy női hölgy meozogott elő. Kettőnk között a következő érdekes társalgás fejlődött ki. Én: Hallja-e leány, asszony vagy mi a szösz, hol a disznó?

Ó: „Nincsen itthon az én uram Á. Rónyai János megkövetem alássan a főirnok ifiur urat. Két hónapja lesz Istvánkor, hogy oda van.“

Én: „Maga vagy nagyot hall vagy süket. Érti-e? Nem az urát keresem, érti-e? Hát azt hiszi, hogy az urát akarom elárverezni, érti-e? Bizon tudhatná, hogy

sem átérzeni képesek nem vagyunk, valjon mi az, ami még szükséges; mi az, mely kivitelre vár, mert ahhoz magasabb talentum, érzőbb sziv és akadályokra nem találó akarat kell.

És a többség hallgatólágrámondja: igen, nem kell semmi, már mindenünk van.

Mindennek daczára Szarvas városából, a haladás iránti érzék még nem halt ki teljesen; a parazsat hamu födi csak, még ég, még mindig feltámadhat, ha a hamut lekaparjuk róla.

A legközelebbi múltban a parazs kezdett éledezni, de ez az éledzés olyan, mint a beteg ember lábadozása; menni próbál és megy is előre egy keveset, de — sajnos — lábai csak hamar megtagadják a szolgálatot; meg pihen egy darabig és ismét újra folytatja. Ily visszás ily szakadozott a mi fejlődésünk is.

Nem sajtáságos-e, nem szembe ötlő contrast-e az, hogy itt az Alföldön a magyarországi Kánaánon, hol jólletnek örvendenek az emberek, van mindenök, itt Békés vármegye területén 28 helység van, és ezek között csak az egy Gyula város bir. rendezett tanács-al. Pedig egy nehányat leszámítva, ezek nagyobb rész 15—24 ezer lelket számláló, jó anyagi viszonyok között élő községek.

Ez a mi vármegyénk mintha nem is Magyarországon és nem is annak kellő közepén lenne, annyira különbözünk a többi vármegyétől.

Vagy mi nem volnánk képesek felfogni, hogy a községek közéleti haladása, fejlettsége, a lakosság fejlődésének hatalmas tényezője? Mi volnánk egyedül, ki nem látja, hogy a rendezett tanácsal bíró városban fejlettebb, élénkebb a kereskedelem, az ipar és földművelés?

Ez nem lehet igaz. — Mi fel tudjuk fogni az üdvöst, megtudjuk különböztetni a czélszerűt a czélszerűtlentől, — csak nincs, aki kezdeményezzen.

A parazs könnyen éled csak egy kis szellő-áramlat kell mely a hamut elvigye, elfújja róla.

Szarvas községre nézve, mindig, mindenkítől azt halljuk, — hivatalosan is így használják, — és mi is így szeretjük használni, hogy „Szarvas város“.

Már pedig olyan várost, — melynek ad-

minisztrációja községi szervezettel láttatik el, az érvényben levő törvények szerint nem ismerünk; és csakis önmagunknak hízolgunk ha Szarvas „városnak“ nevezzük, vagy emlitjük „község“ helyett.

Miért használunk jogtalan megjelölést, és miért ne változtathatnánk városunkat rendezett tanácsúvá?

Azt, hogy rendezett tanácsú várossá történendő alakulásunk által hatalmas lökés adatnék előre első sorban közvetlenül a közgazgatás minden ágazatának, és másodsorban közvetve haladásra ösztönöztetnék az ipar, kereskedelem, földművelés, szóval minden oly téren, — melyen ma még hátra vagyunk, — a haladás szemmel láthatólag észrevehető volna, — szükségtelen fejtegetnünk, azt azonban egyelőre megnyugtatóan, — jól tudva, hogy ezen egy körülmény fog legfőbb akadályul szolgálni, — megjegyezzük, miszerint a rendezett tanácsú városi adminisztratív költsége, a községi igazgatásnak jelenlegi költségét emelni nem, vagy alig fogja és így községi adónk emelését sem igényli, vagy csak oly csekély arányban, mely miatt kár volna ezen üdvös célról lemondani.

Egyébiránt arra, hogy mily módozatok mellett véljük Szarvas községnek rendezett tanácsú várossá leendő változtatását keresztülvihetőnek és hogy mely állami adónemeknek emelése és a községi adónak mily mértékben való magasbitása volna elkerülhetlenné, jövőre visszatérünk.

Előre tehát! Erős akarat nem talál akadályt. Egy kevés egyetértés, összetartás szükséges csak és meg lesz téve az első legfontosabb lépés a haladáshoz.

Előre!!

Századunk réme.

(Befejező közlemény.)

Nem elég enél fogva csak az, hogy az államok, a gazdag földbirtokosok, nagy gyárak tulajdonosai gondoskodjanak a dolgozni tudók és akarók érdemlett méltó fizetés mellett foglalkoztatásáról, hanem hogy az alkalmazott munkások erkölcsileg arravaló emberek is legyenek. Ehez előzetes erkölcsi nevelés kíván-

a brüsseli conferentia eltörölte az embervásárt. Hol a dísznő meg az árpa? "

Ó: Nagyon felkérem abba az egybe a tekintetes főiroda urat kellő átonssággal, nem vagyok én süket, hanem azért még sincsen meg se malacz, se árpa, mert, hogy úgy esett a telen, mikor a szomszédaszony nagy betegségbe jutott volna, mert hogy hát sajtanul ette a puliszkalevest... "

„A dologra“ rivalltam rá.

„Hát hogy is kanyaritanám no az árpát megette a malacz, a malacot megette Á. Rónyai János.“

Szépén vagyunk. Érdemes volt kijönni porbanmelegben csak azért, hogy constátáljam azt a procedurát melynél fogva az árpát a malacz, a malacot Á. Rónyai János megette. Az igaz, tán még jobb így, mert ha malacz van, van Rónyai János is, ha Rónyai János van, van vasvilla is. Így legalább nem kötöttem ismeretséget a vasvillájával.

Jegyzőkönyvbe vétettem, amit különben tudott már Isten és ember, hogy se árpa, se malacz. Azzal a végrehajtási végzést átakartam adni a menyecskeének, hanem az ugyan el nem vette volna Panama kínéséért sem, ő nem tanulságos abba, bele nem megy az irásba, mert attúl jön a szegény emberre a nagy voszedelom. A fináncz is ír a portió is irásos nyavalya.

Ha nem kell úgy is jó. Hanem azt megmondom, hogy a férjét becsukatom a sikkasztásért, ha addig élek is.

A szegény asszony csak elfakad sirva:

„Sohse bántsák az én uramat, szegényt. Úgy is aggatják már azt jobbra-balra. Annyi az irgye, hogy se szeri se száma. Most is nagy törvénybe került, két zsandár úr erős lánczoz Szögedébe vitte. Pedig ártatlan

abba is. Mert, hogy totszik tudni, emberhalál esett a koresmába. Hát igaz, hogy éppen ott volt az én uram a szegény áldozat mellett, mikor elfolyt a piros vére. Az irgyek azt is kivallották, hogy szölköztak volna, meg hogy huzakodtak is valami vastag doronggal. De azért ártatlan ő szegény, maga is mindjárt bevallotta a napam előtt.“

„Hát aztán idekinn volt már a vizsgáló bíró?“ — kérdeztem kíváncsian?

„Nem tudom én az volt-e vagy se, csak hogy kővér, magas ember volt az istenadta, olyan fekete szakállabajusza, mint a bogár. Nagyon bíróforma lehetett, mert mindig törvényből beszélt, így meg amúgy jön ki az ártatlan igazság...“

Megnyuktattam az asszonyt, hogy ne féltse halálától az urát, mert áramlat van a halál büntetés eltörlésére. Örültem, hogy elmenekülhettünk.

Ahány ház, annyi szokás. Hanem az ügyvéd uraknak mindenütt egyforma jó tulajdonsága, hogy ha valami eredménytelenül végződik, akkor mi vagyunk okai, ha ott se voltunk. Az én princípálisom is, mikor beszámoltam a fényes eredményről, alig félreérthető czélzással csak annyit mondott:

„Vannak a mai világban olyan emberek is akikre semmit sem lehet bízni.“

Tessék. Nem tudott erre egy félnapal előbb rájönni. Milyen jót aludhattam volna!

tatik. De ki gondoskodják erről? Bizonyára nem más, mint ismét az államok karöltve az egyházakkal. Van mód hozzá elzárni az erkölcsitelenségre vezető utakat oktatásokkal, rendeletekkel, van mód hozzá megkedveltetni az emberekkel az üdvös takarékoságot, az áldásos meglegedést — e két magasztos erényt; van mód hozzá az embereknek helyes irányu erkölcsi nevelést adni, csak ne hiányozzék komoly, határozott jó akarat. Tenri kell róla minden áron, hogy a munkás-osztályhoz tartozók, — erkölcsisége emeltessek, szilárditassék. Ott, a hol erről gondoskodva van, a hol ez irányban minden meg van téve, minek megtéve kell lenni, nem támadnak, mert nem is támadhatnak oly undok, oly elriasztó és veszélyes kinövések a népek testén, mint az anarchismus, melynek ikertestvére a nihilismus. Miért nem volt ez ijesztő rém ismeretes századunk első felében sem? Mert a népek erkölcsi nevelése nem volt oly annyira elhanyagolva mint most. Előfordultak ugyan itt-amott egyes szomorú esetek, szörványosan, de nem lett a corruptio epidemiává, mint jelenleg. Korunk anarchiája, századunk e réme, félreismeretlenül láttatja a legnagyobb erkölcsi hanyatlottságot.

Mindenkép orvoslandó a szóban levő súlyos lelki betegség. Létérdekében áll ez minden államnak; ha e létérdek másodrendűnek tekintetnek, — mi nem áll, — ha a gyógykezelés valamikép késnek vagy megtévesztetnek: ez az államnestek feloszlását vonná maga után, mitől óvjon meg az isteni Gondviselés. Menynyire mentek a dolgok e részben már is, eléggé mutatják Francia, Olasz, amerikai állapotok. E művelt keresztény országokban alig lehet szó az életbiztonságról. Az anarchia titkos szövetkezetei terjednek, s rémülettel, iszonnal töltik el úgy az inficiált, mint a még nem inficiált országok népeit. Hogy védekeznek az említett államok az anarchismus ellen, az tudva van, de az is tudva van, hogy az eddigelé életbe léptetett különféle védezközök, óvintézkedések nem sokat javitnak a már már kétségbeesettnek mondható helyzetben. Mit látsunk mi ebben? Azt hogy e gonosz, e vészthozó baj lelki és erkölcsi orvoslásához nem fordultak még az illető államok. Ugy jártak és járnak vele mint az az orvos, ki a belső bajt külső operációval akarja gyógyítani. Az anarchismustól végleg menekülni, jobb állapotot teremteni, az igazi keresztény kultúra szép fejlődését jövőre biztosítani lehetetlen igazi vallásosságnak, tiszta erkölcsiségnek visszaállítása nélkül. A fellépett pusztító és terjedő lelki ragályt nem homeopathikus de csupán allopathikus módon lehet sükeresen megszüntetni, bár nem legott, mert e gonosz baj már idült kezd lenni.

Hála az isteni Gondviselésnek, hogy édes Hazánk még tiszta e fertelmes mételetyől. Ez a körülmény azonban ne tegyen bennünket elbizottakká. Az említett nagy országok jó messze vannak tőlünk. Kigyuladt házakhoz hasonlítom őket. A láng, mely ott vézesesen lobog, át csaphat hozzánk is. Nem lehetetlen. Az, hogy magyar népünk, — a mely tisztán az, — már egészséges észjárásánál, nemes érzésénél fogva nincs minősítve az anarchikus szellem és tanok befogadására, még nem elég erős garancia. Vannak hazánkban oly idegen népelemek, melyek könnyen mételezhetők. Nálunk is könnyen felütheti rúth hydra fejét az anarchia, ha nem vigyázunk, ha nem gondoskodunk biztos óvszerekről. Nagy előny, hogy mi ezt biztosabban tehetjük mint az amerikaiak, a francziák és olaszok. Ott nehezebb a feladat, mert már kiüthött a vész. Hogy tehát teljesen mentek lehessünk az

anarchismustól, mely ha mégis bejutna, úgy lehet létünket kockáztatná, gondoskodjunk arról, hogy a vallásosság, az istenfélelem ne haljon ki népünkben, azután, hogy a tiszta erkölcsiség mindenhol, minden irányban, minden módon emeltesse, fentartassa, Nincs e kettőn kívül más, mi szép hivatással bíró magyar nemzetünk boldogságát, jólétét, magyar államunk hatalmát minden válságok között úgy jelenben, mint jövőben biztosítaná.

Lányi Gusztáv.

Ujdonságok.

— **Köszömlén.** A folyó évi általános jövedelmi pótdó kivétési lajstrom a kir. pénzügyigazgatóságtól leérkezvén az 8 napi közszemlére van kitéve az adóügyi jegyzői irodában.

— **Választmányi ülés.** Az önkéntes tüzoltó egyesület választmánya folyó hó 22-én azaz ma vasárnap d. u. 3 órakor ülést tart, melynek egyedüli tárgya a nyári mulatság megtartása lesz.

— **Már megint komédia.** A piac téren egy állítólag 20 elsőrendű tagokból álló eróművész társulat ültette fel sátorját. A művész társaság egész erejével igyekszik a t. cz. publikumot mulattatni, ha tudja?!

— **Nyilvános nyuktázás.** A szarvasi nőegylet elnöke gr. Uiberacker Ottóné ö méltóságától az egyelet javára rendezett előadás jövedelméhez utólag 10 forintot vettem melyért az egyelet nevében hálasköszönetet nyilvánított. Ezzel a műkedvelői előadás tiszta bevétele: 98 frt 72 kr. Pokomándy Radimeczky Mari, egyleti pénztárnok.

— **Eltávozott színészek.** A Kondoroson 8 előadást tartott Báródy féle színtársulat, Kondorosról sikeres működés után, mely mindkét részről méltatva volt. Elekre távozott. A társulat úttörő volt a kondorosi derék közönség érdekében, hogy ne legyen miként eddig Kondoros a csepürágók menedéke, de a jobb társulatoktól nyerjen pénzeért szórakozást. Báródy társulata megfelelt a közönség várakozásának. Jó emlékekben maradnak: Csányi Jusztí, Szabóné, Török Cornél és Török Margit, Balláné a kit elsőbb kellett volna említeni Jeszenszky Csáder Irén. Ugy szintén Mémeth Dezső (Jeszenky) Báródy, Nyárai, Prágai, Kovács és Balla.

— **Lustyik Jánost** a kondorosi ev. egyház közgyűlése egyhangulag az egyház tanítójául megválasztá.

— **Tűz volt** a múlt héten Kondoroson Jánosy Géza gyógyszerész tanyáján, hol azonban sikerült idején lokalizálni a vézes elem pusztítását úgy, hogy csak egy ól égett meg. A tűz valószínűleg a cséplő géptől eredt, mely akkor járt munkája végéhez.

— **Morvai Károly** vizsgáló bíró f. hó 21-től kezdve hatheti szabadságra megy. Távollétében a vizsgálóbírói teendőket Gruber Géza h. vizsgálóbíró végzi.

— **Balog Samu** gyulai kir. törvényszéki bíró és központi vizsgáló bíró a múlt hét csütörtökön városunkban időzött a Grünbaum Mór által feljelentett rablási bűnügyben a vizsgálatot megtartandó.

— **Peres Pál** szarvasi fogház ör. nyugdíjaztatása iránt kérvényt nyújtott be a nagyvárad kir. főügyészséghez. Ez alkalommal érdekesnek tartjuk az olvasó közönséget megismertetni Peres Pál életével és viselt dolgaival. Ismeri őt különben a város és a környék minden oly embere kinek egyszer vagy más-szor a büntető törvénykönyvvel volt összeütközése. Érdekes alak, ölnyi magas, herkulési erejéről és bátorságáról mesés dolgokat beszélnek. ki képes volt a többek között egyszer egymaga 12 cigányrablót elfogni. Szolgálatában rendkívül pedans, rendszeres és fellebbvalóival szemben készséges és rendkívül engedelmes volt, az őrzetere bizott foglyokkal pedig ha azokon a megbánás, a javulást látta humanusan bánt, még sajátját is oda adta nekik olyankor. Hosszú időt töltött súlyos és nehéz szolgálatban és most nyugalomra vágyik. Az 1848-iki szabadságharcban közhonvédnek önként állott be, annak leveretése után besorozták a eszászari hadseregbe ahol 10 teljes esztendő töltött ki, 1859-ben haza jött mint börtönőr szolgált 1867-ig, 1867-től 72-ig mint megyei persecutor, 1872 óta pedig mostanáig mint kir. fogház ör. Persecutorságának idejében két igen nevezetes bravur stíklit vitt véghez, ő nyomozta ki a szarvasi posta rablás tetteseit s ő fogta el Kasuba Pált és Oncsik Pált, kik a szarvasi postást meggyilkolták és kirabolták. Ő fogta el Izó és Maki öcsödi postarabló és gyilkosokat. Fogház őrségének ideje alatt pedig ő akadályozta illetve hiúsította meg a szarvasi kir. adóhivatal kirablását s nem rettent vissza egymaga hat fegyveres embertől. Nyugdíjaztatása alkalmából bizonyára megérdemli felettes hatóságától hűség szolgálatáért az elismerést.

— **Hymen.** Györy Gizellát, Györy Imre öcsödi I-ső jegyző szép leányát a napokban jegyezte el Bakó Benze pestmegyéni alkalmazott könyvvezető.

— **Uj gondnok.** A kondorosi ev. egyház gondnokává újabbán is egyévre Csonka János eddigi gondnok választott meg.

— **Betöréses lopás.** Folyó hó 19—20-ika közötti éjjelen ismeretlen tettes a helybeli ág. ev. főgymnasium igazgatói iroda utcafeleli ablakát befenesztette az irodába behatolt és Benka Gyula főgymnasium igazgatójának fiókját egy ott lévő ollóval felcsiztette. A fiókban mind össze csak 12 frt volt 1 forintosokban és 7 frt 25 kr. váltó pénzben. Ezt a pénzt a tettes szépen magához véve az ablakon keresztül ismét elillant. A rendőrség a nyomozást megindította, a tettes eddig ismeretlen.

— **Uj szerkesztő.** A „Szarvas és Vidéke“ szerkesztését a mai naptól fogva Kőrösek István, városi hivatalnok vette át.

— **A szarvasi kir. járásbíró fogháza** most szörnyen élénk és még élénk marad nyolcezer napig. Ennek az élénkségnek pedig az az egyszerű oka, hogy az endrődi híres cigánybandának most kell megbűnhődni azért a virtusért a mely beléjük szorult a múlt ősszel midőn Hegedűs Vendel jámbor endrődi lakost elverték amugy istenigazáért. Itt van a nyalka primás, a holló fiúttú kontrás, a félszemű brácsás, a vidám klarinétos és a morosos nagybögös, egyszóval az egész banda, s miután ők már sokat hegedültek másoknak most az öreg Peres hegedül nekik és ők táncolják a nagy idai kankánt.

— **Csütörtökön délelőtt** egy fél 1 órakor szörnyen izzadt a járásbíró fogház tárgyaló termében a polgári bíró. Izzadt pedig azért, mert istentelen kánikulai hőség volt no meg azért is, mert a felek rendkívül makaesok voltak és sehogy sem hagyták a jussukat. De még ez csak hadján lett volna, ha a bírónak vidéki vendégei nem lettek volna, kik otthon várták. Már már sikerült a feleket szelidebb hangulatra bírni s már egyezkedtek volna is, de még 50 kr. differenzia volt közöttük, amit azonban már kiegyenlíteni lehetetlen volt. A bíró is egyet gondolt ekkor mint sem, hogy egy 5 tanus tárgyalást a nagy melegben végig üljön, mintsem vendégeit az ebéddel megvárakoztassa a kis labjaja zsebéből kivész 50 krajczárt odaadja a perlekedő feleknek akik ezután szent bekeséggel haza mentek. Hogy azonban az igentisztelt perlekedő publikum kedvet ne kapjon az ily fajta békülésekre emlékeztetükbe hozzuk azt, hogy Budán is csak egyszer volt kutya vásár.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a szarvasi iparos ifjak önképző körének, alapszabályát jóváhagyta.

— **Egy földműves, aki könyvet írt.** Somlyai Gábor 71 éves békéi földműves könyvet írt a következő czímmel: „Emlékirat Békés városának a legelső megülésétől kezdve az 1893-ik esztendő végéig.“ A könyv 210 oldalra terjed, ezenkívül magában foglalja elején a szerző arcképét és életrajzát.

Közgazdaság.

— **Cs. kir. szab. Adria biztosító társulat.** május hó 23-án tartott meg ezen társulat rendes közgyűlése, melyben az 55-ik üléstérre (1893) vonatkozó üzleti jelentés és zárszámadások betérjesztettek. Ezekben a következő jelentékenyebb adatok foglaltak: Életosztály: Az említett évben elfogadott biztosítások 12, 483.990 frt tőke és 34.811 frt évjáradék összegre rugnak. A biztosítási állomány 1893. év végével kerek 72 millió forint és 197.260 évjáradékot tett. Halál és életet biztosítások után 1.250.283 frt 48kr. fizetett ki. Ezenkívül függő károk részére 267.025 frt helyeztetett tartalékba. A díjtartalék 1.373.043 frt 38 krral szaporodott és tesz 15-8 millió forintot. Az elemi biztosítási ágakban (tűz és szállomány) a díjbevétel 6.840 806 frtot tett. A visszabiztosítások 3.206.489 frtba kerültek és károkért a visszabiztosítók részletének levonása után 2.305.883 frt62 kr. fizetett ki. A kártartalék 476.803 frtot. a díjtartalék 1.809.785 és a több évi biztosítások tőkéje 23.065.997 frtot tesz. A kamatlábnak újabb csökkenésre való tekintettel az életbiztosítás külön nyereség-tartaléka erősítésére ismét 100.000 frt fordított. Ezen összeg levonása és leírások keresztülvitele után 338.258 frt 70 kr. felesleg marad. Osztalékol részvényenkint 62 frt (2frttal több mint az előző évben) fizetett ki. A díj-és nyereség-tartalékok meghaladják a 19 millió forintot és következő tételekből állanak: Az életbiztosítás díjtartaléka: 14.635.995 frt. A tűz-és szállománybiztosítás tartaléka: 1.809.785 frt. Tartalék értékpapírok árfolyam ingadozására 327.287 frt. Disponibilis tartalék: 500.000 frt. Az életbiztosítás külön nyereség-tartaléka 600.000 frt és az általános nyereség-alapok 1.214 963 frt.

NYILTTÉR.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

NYILATKOZAT.

Alólírottak ezennel kijelentjük, hogy Golián István és Mázor Elemér urak között fenforgott becsületbeli ügy előttünk a mai napon a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett.

Szarvason 1894. évi július hó 17-én.

Lusztig Miksa, Mikolay Mihály,
Gruber Géza, Dr. Salacz Oszkár,
mint Golián István ur mint Mázor Elemér ur
megbízottai. megbízottai.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZIKES ANTAL.

Hirdetmény.

A szarvas-sztandrasi régi gátaknak 3 évre leendő haszonbérbe adása folyó hó 23-án hétfőn reggeli 8 órakor kezdődik a helyszínen, a 18 a melletti végleges gát felső bekötésénél és folytatólag tart a régi kákafoki gáton a szt-András község utáni végleges gátig. —

A haszonbérbe adás alól most kivételnek a régi maczói gát területe t. i. a mit Haviár Daniné és Elefánt János birtak. —

Szarvas 1894 július 17-én.

DÓSA ANDOR, h. igazgató, szakmérnök.

413 vh. szám 1894.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíró 1894. évi 1958 számú végzése következtében dr. Reisman Adolf ügyvéd által képviselt Nagy-kunmadarasi takarékpénztár javára Balázs Mihály és Podani György ellen 1050 frt s jár. erejéig foganatosított folyt. kielégítési végrehajtás útján le s illetve felül foglalt és 900 frtra becsült 20 hold árpával vegyes herés idei terméséből álló ingóságok a felülfoglaltatók követeléseik erejéig is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szarvasi kir. bíróságnak 2036/1894 számú végzése folytán 1050 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi november hó 28-ik napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 87 frt 20 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig a hely színen a szarvasi zöld pázsiton leendő eszközzésére 1893. évi július hó 26-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Szarvason, 1894. évi július hó 13-ik napján.

HOLCSY ARNOLD,
kir. jbirósági végrehajtó.

Kiadó magtár.

Julius 24-étől egy száraz nagy gabna magtár kiadó. Értekezhetni a tulajdonos Korik Jánossal.

399 vh. szám 1894.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíró 1894. évi 2182 számú végzése következtében dr. Lengyel Sándor ügyvéd által képviselt özvegy Lusztig Sámuelné javára Sapszki Mihály és neje Szekera Mária ellen 2000 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 650 frtra becsült két csődör. három tehén és egy bikából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szarvasi kir. bíróságnak 2267/1894. számú végzése folytán 2000 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi július hó 1-ső napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 85 frt 41 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig a décsi pusztán IX/39 sz. a. tanyán leendő eszközzésére 1894. évi július hó 30-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Szarvason, 1894. évi július hó 15-én
HOLCSY ARNOLD, kir. jbirósági végrehajtó.

